

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Problema naționalităților în camera ungară

În ședința camerei ungare de Miercuri, în 19 Iunie 1918, cu prilejul desbaterei generale asupra proiectului de indemnitate bugetară, a ținut — cum am arătat la timpul său — un mare discurs contele Ștefan Tisza, care în același timp s'a rostit și asupra problemei naționalităților.

Partea aceasta din remarcabilul discurs, este — după notele stenografice apărute în suplimentul din 21 Iunie 1918 n-rul 141 al foii oficiale *Budapesti Köz-löny*, — următoarea:

Contele Ștefan Tisza: Onorată Cameră! Aș fi dorit să vorbesc mai pe larg și despre o a doua problemă internă de mare însemnătate: despre problema naționalităților. (*S'auzim! S'auzim! în dreapta*). Încă din tinerețele mele am avut ocazii, chiar fără să le fi căutat, de a vedea problema naționalităților în raportul ei cel mai momentuos, adică în raportul cu privire la români. Îndrăznesc să adaug, că am avut poate norocul de a cunoaște din apropiere nemijlocită, din viață, felul de tratare a chestiunii române și în astfel de ținuturi, unde cu ajutorul unor precedente mai norocoase, dar poate și în urma bunului simț patriotic al unor distinși bărbați, problema aceasta eră împreună cu rezultate neasemănat mai îmbucurătoare; — și am cunoscut-o și în astfel de locuri, unde legăturile între români și maghiari stau foarte departe de starea, la care am dori să fie. Am putut observa de aproape, de pildă în Bihor, desvoltarea cu totul îmbucurătoare a lucrului, — și multe apariții, tocmai contrare, în Ardeal. Experiențele mele personale din prima juneță au trebuit să desvoalte în mine, convingerea, — care la adică este locul comun al politicii maghiare, — că în ceace privește țânta, nu poate fi deosebire între noi, ci eventual numai cu privire la drumul ce duce la țântă; adică: trebuie să împărțăm pe cetățenii nemaghiari ai Ungariei nu numai în egalitate de drepturi, ci și în tratament plin de iubire, și să facem ca ei să fie legați de statul ungar prin firele morale ale dragostei și autorității (*Așa-i! în dreapta*); de altă parte, să întimpinăm cu cea mai mare asprime toate uneltirile și agitațiile naționaliste, care atacă unitatea statului și caracterul său național. (*Așa-i! Așa-i! în dreapta și în centru*).

On. Cameră! Acest mod de gândire m'a condus și atunci, când mai de mult am stăruit să se înăsprească dispozițiile penale ce se țin de chestiune. De multă vreme am stăruit să se statifice poliția, și să se desvolte conștient, organic, unitar, poliția de stat. Acelaș mers de gândiri m'a condus și la încercarea să câștig pentru politica națională, pentru ideea de stat ungar cu caracter național, pe acei cetățeni nemaghiari, cari se mișcă astăzi pe oarecare teren de agitație naționalistă. Aceasta a fost motivul schimbului de vederi, ce l-am urmat,

sânt de-atunci câțiva ani, — înainte de a-mi ocupa fotoliul de prim-ministru, și după aceea, ca prim-ministru, — cu politicieni naționaliști români.

Din două cauze am aflat, că este necesar să mă ocup pe scurt de întrebarea aceasta. Una este, că în trecut cel mai apropiat, — nu tocmai în plen, ci într'una din comisiunile camerei, — onoratul meu coleg Samuil Bakonyi și-a exprimat părerea, că tratările sau schimbul de vederi s'ar fi petrecut sub înăurirea forței împrejurărilor externe. Am declarat și atunci, că părerea este greșită. Am fost condus de ideea, că în cele din urmă trebuie să se facă o serioasă încercare: a desarmă agitația naționalistă, a produce o limpezire a ideilor, prin care și aceia, cari astăzi mărturisesc un oarecare program politic naționalist, să poată lua dela ordinea zilei acest program și să se contopască fără rezerve în viața publică maghiară. Dacă încercarea aceasta n'a reușit, urmează, că trebuie luate măsuri cu mult mai întinse și mai severe împotriva acelor, cari reprezintă tendențe politice de împrăștiere. (*Vii aprobări în dreapta*).

Intreg schimbul de vederi, ce l-am urmat lungă vreme, a pornit din ideea fundamentală, că în cazul când va da rezultat pozitiv, domnii aceia cu cari am vorbit, și cari ocupă în partidul naționalist român un loc distins, de conducători, vor lua dela ordinea zilei și vor renunța la partea nesatisfăcută a programului lor naționalist și se vor contopi în viața publică maghiară, ca membri ai unuia dintre partidele politice maghiare.

Au fost sau n'au fost corecte tratativele acestea, nu voiesc să cercetez acum cu de-amăruntul, — în cele din urmă n'avem timp pentru polemii retrospective; — după mine au fost corecte, eu respectez și convingerea altuia, dar este neindoios, că din punctul de vedere al intereselor statului ungar năzuința aceasta nu putea fi reproșată în nici o direcție, și este foarte ciudat să auzi critica și imputările politice din partea acelor, cari la tot pasul, când într'un loc, când într'altul, dau mâna cu oamenii, cari și astăzi își afirmă sus și tare tendințele ultranaționaliste. (*Adevărat! Așa-i! în dreapta*).

Acest schimb de vederi n'a avut rezultat. Așa s'au sfârșit pertractările mele, a izbucnit războiul, și cred că în orice privință ne-a întărit în năzuința dublă, care am indicat-o mai înainte, adică să ne silim să câștigăm pe partea noastră pe cetățenii nemaghiari credincioși ai țării prin o politică cuminte, care ia în seamă interesele lor îndreptățite, pe toate terenurile, și nivelează cu mâna frățescă deosebiri; — dar față de ceilalți să întrebunțăm mijloace cu mult mai aspre, decât până acum. (*Aprobări*).

Astăzi putem judeca cu totul în alt mod două lucruri. Unul este: legătura și atingerea unor naționalități

cu cei de rasa lor aflători în afară de teritoriul Ungariei. Până când năzuințele cehe nu s'au dat de gol, și până când eram în alianță cu România, până atunci atingerile îndreptate spre Boemia sau spre România, — dacă în istețimea lor se prezentau în colorit economic sau curat cultural, — erau neasămănat mai greu de a le descoperi. În această privință situația s'a schimbat de tot. Astăzi știm foarte bine ce a voit România în Ardeal, și știm foarte bine ce voiesc cheii în Ungaria nordică, așa că sub acest raport este trebuință, ca onoratul guvern atât în cercul său de activitate, cât și pe calea legislației să nu întârzie a lua toate dispozițiile pentru a pedepsi cu asprime draconică și a face imposibile orice uneltiri, care au de țântă amăgirea românilor ardeleni sau a slovacilor din Ungaria nordică. (*Aprobări în dreapta. Mișcare în stânga extremă*). Și aici nu este de ajuns înăsprirea generală trebuincioasă a legii penale ungare. Trebuie introduse în lege măsuri de natură politică și polițială.

Trebuie să dăm guvernului calea și arma, ca să poată pune mâna pe întreprinderile economice, dacă tendența lor politică, în deosebi în afară de hotarele țării, este învederată, (*Aprobări*) și trebuie să inzestrăm guvernul, din punct de vedere al politicii culturale, cu toate armele, de care avem necesitate pentru a ne apăra cu efectul dorit împotriva otravei picurate pe teren cultural.

Cu raport la partea culturală a lucrului, aceasta stă în strânsă legătură cu o altă apariție descoperită de război; adică cu apariția, că în anumite părți ale țării, între cetățenii nemaghiari, am observat astfel de semne, care și dacă nu formează o premeditată conjurație trădătoare de patrie — un lucru care abea se va fi găsit, — totuși, durere, s'a manifestat într'un sentiment nepatriotic și în urma acestuia într'o fraternizare cu dușmanul năvălitor: aparițiile acestea trebuie să ne preocupe în modul cel mai serios. Înțeleg mai ales pe românii ardeleni. Accentuez anume, românii ardeleni; căci situația în alt loc, de pildă în Caraș-Severin, este cu desăvârșire alta. Și înțeleg și o parte a concetățenilor noștri sârbi. Problema sârbească nu s'a pus la probă, cum s'a pus problema românească, căci invaziune sârbească nu s'a întâmplat, decât pe teritoriul Slavoniei, și nu pe al Ungariei în înțeles restrâns. Știu, că între concetățenii sârbi sânt foarte mulți, cari sânt cetățeni credincioși ai acestei patrii, întocmai cum sânt mulți de aceștia și între cetățenii noștri români. Dar, să fiu scuzat — și aici mă adresez în deosebi către sârbii patrioți, — căci pe danșii trebuie să-i intereseze mai de aproape întrebarea, nu este permis să se urmeze politica de străuț și uneltirile demagogice, ivite cu deosebire pe terenul bisericii sârbești în deceniul, care a precedat războiul, trebuie întimpinate temeinic și efectiv, firește în înțelegere cu sârbii patrioți.

Aici ne găsim în situația norocoasă, că autonomia bisericii sârbești a ajuns prin sine însași în înfundătură, căci înainte de război fusese suspendată; așa că problema organismului bisericesc vine dela sine la ordinea zilei. Părerea mea este că acum, pe temeiul învățămintelor războiului, nu putem să ne mulțumim cu faptul să se înființeze un nou statut bisericesc pe cale autonomă. Anumite chestiuni fundamentale ar trebui regulate prin lege. (*Aprobări*). După revizuirea corespunzătoare a legii dela 1869, repet, pe lângă colaborarea prelaților sârbi și a elementului patriotic sârbeșc, dar așa, ca să se asigure autonomia bisericii sârbești, și anume o astfel de autonomie, de care nu dispune nicăiri în lume nici o biserică ortodoxă, dar care dă puțință de validitate atât punctelor de vedere naționale maghiare și de stat, cât și precumpănirii elementului sârbeșc moderat și mai patriotic. (*Aprobări*).

Intru câțva, alta este situația cu privire la români. Este alta și de aceea, fiindcă nu este vorba numai de români greco-orientali, ci și de români greco-catolici și, durere, aceleași apariții, care le-am observat la greco-orientali, nu știu oare dacă nu se arată în grad și mai mare la partea ardelenască a românilor greco-catolici.

După a mea părere, prima și cea mai importantă chestiune este a învățătorilor și a preoților români.

Eu nu mă feresc nici de înființarea școalelor de stat; dar binevoii să admiteți ideea, că a întemeia acum deodată pe o zonă largă numai școale de stat, nu mi se pare măsură nici norocoasă, nici ducătoare la scop. Nu mi se pare de aceea, fiindcă — în conformitate cu situația geografică întâmplătoare — am tratat la fel și pe aceia cari merită tratament mai aspru, dar și pe ceilalți. Și nu mi se pare norocoasă nici din motivul, că prin aceasta n'ar fi atinsă chestiunea, decât în partea sa din afară. Căci, dacă onoratul domn ministru al cultelor este pus înaintea problemei să numească deodată la numeroase școale românești ardelenene învățători de stat, va fi necesitat: sau să numească acolo pe învățătorii de până acum, — și să-mi dați voie să zic, că și dacă nu-i indiferent, dar nu-i hotărâtor faptul, că acelaș învățător român își continuă lucrarea ca învățător confesional, ori ca învățător de stat, — sau va trebui să trimită acolo cu gramada astfel de învățători, cari nu vorbesc nici un cuvânt românesc, și nu știu să comunice nici cu copiii, nici cu poporul. Ș'apoi să-mi permiteți să zic, că un bun învățător poate fi mare binecuvântare pentru o comună, și că un bun învățător poate fi sprijin puternic al ideii naționale maghiare, dar numai dacă știe limba poporului, dacă știe vorbi cu copilul în limba maternă a acestuia, — altfel lucrarea sa este stânjenită, și arma ce i-o dăm în mână, va fi tocită, va obține poate efecte exterioare, poate că vor ști copiii să reciteze și să

cânte Szózat-ul, dar învățătorul nu va pătrunde la sufletul copilului și nu va dovedi rezultatele ce le poate arăta în cauza națională adevăratul apostol, care poate să se apropie de popor în limba proprie maternă și știe să se facă înțeles din partea acestuia.

Nu zic să nu statificăm, unde este neapărat, dar făcând distincțiunea trebuincioasă, și în măsura în care putem pune acolo învățători deplin potriviți și vrednici de încredere, învățători cari înțeleg limba maternă a poporului.

A doua chestiune însemnată este a creșterii preoților și învățătorilor. În această privință, bărbatul de altcum foarte distins, care a fost înaintașul onoratului meu amic, al domnului ministru de culte, nu cred să fi prins cu mână norocoasă lucrul. Nu l-a prins cu mână norocoasă atunci, când afacerea întreagă a tratat-o nu numai fără prelații români, dar în multe privințe cu ignorarea lor conștiință și provocătoare.

N'avem cauză de a ne îndoii de patriotismul marelui părți a prelaților români. Nu începe îndoială, că și prelații români au rămas uimiți de aparițiile împreunate cu invaziunea ardeleană. Nu începe îndoială, că prelații români sânt pătrunși de conștiința că românii, — și tocmai preoțimea și învățătorimea lor, — trebuie să repare știrbitura grozavă, pricinuită de invaziune, în reputația lor de buni patrioți. Eu sânt convins prin urmare, că avem să tratăm corect chestiunea atunci, când stăm de vorbă serioasă și sinceră cu prelații români, și apoi le cerem fapte. Chestiunea aceasta se putea regula în înțelegere cu prelații români așa, ca să primim întinse garanții nu numai cu raport la creșterea învățătorilor, ci și cu raport la chestiunea preoților.

Astăzi însă situația este aceea, că onoratul domn fost ministru de culte, în ceea ce privește creșterea de învățători, a scos la suprafață ideea numirii singuraticilor profesori din partea statului, a aruncat-o în mod provocător la adresa prelaților, apoi a retras dinaintea rezistenței prelaților și a trimis delegați ministeriali, cărora li se dau volume întregi de îndrumări. Când le citește omul, îi vine amețea și crede, că vor izbuti, Dumnezeu știe, până unde. Însă, cel ce cunoaște viața, va ști, că acești delegați ministeriali sânt foarte puțin capabili să vadă după culise, și activitatea lor nu va înlocui rolul, ce l-ar îndeplini profesorii numiți la acel institut din partea statului ungar.

Iar, de creșterea preoților, pe cât știu, prea onoratul domn fost ministru de culte nici nu s'a atins, nici n'a cutezat să se atingă, după tratamentul nenorocit al chestiunii, prin care a agitat împotriva sa pe numiții prelați.

Acum ne găsim și aici în starea aceea nefericită, că viața maghiară națională a avut o mare problemă, pe care evenimentele au apropiat-o cu adevărat de punctul deslegării. După înfrângerea invaziunii române sosise momentul psihologic, în care chestiunea aceasta, în înțelegere cu românii patrioți și cu prelații români, s'ar fi putut deslega prin întinse măsuri. Astăzi, rezolvirea chestiunii este cu mult mai grea. Dar cred, că situația nu este nici acum desperată, și onoratul guvern, așa cred, ar putea face și astăzi pasul de inițiativă, care să aducă iarăși în șinele sale trenul acesta deraliat. (*S'auzim! S'auzim!*)

Avem doar tocmai acum o afacere — numai aceasta voesc s'o mai amintesc, — care în adevăr este caracteristică să ne arete, cum nu este iertat să se trateze problema naționalităților. Este afacerea comisariilor de guvern trimiși la adunările bisericii greco-orientale române. După starea de drept ungar de până acum, la adu-

nările generale ale bisericilor se putea trimite comisar regal și nu comisar al guvernului. Comisar regal s'a trimis de obicei la ședințele generale ale bisericii sârbești. Pe cât știu, dela 1790 încoace nici odată nu s'a trimis la sinoadele bisericilor protestante, dar și acolo din caz în caz anunță guvernul, că nu va face propunere Maiestății Sale cu privire la delegarea de comisar regal. Lucrul, mi se pare, n'a fost în uz în timpurile din urmă nici în bisericile greco-orientale române. Dreptul însă există fără îndoială atât cu privire la protestanți, cât și cu privire la greco-orientali. Până astăzi n'a fost vorba nici odată, ca guvernul să trimită comisarul său la adunările bisericilor.

Nu stau la îndoială să declar, că dacă s'ar fi ivit motive, care să fi cerut asemenea lucru, dacă guvernul ar fi putut zice, că la cutare adunare bisericească s'a întâmplat vreun incident, și nici majoritatea adunării, nici episcopul, nici autoritatea supremă bisericească n'a fost în stare să facă ordine și să apere vaza statului, de aceea în puterea dreptului său de supraveghiere trimite comisar al guvernului: în asemenea caz, eu cel puțin, n'aș fi avut nimic de contrazis.

Dar, să mi se ierte, atunci când nu este nici un fel de motiv, care să ceară așa ceva, a trimite acolo câte un domn ca sperietoare (mumus), sau domni de aceia cari nu știu românește, ori domni cari în trecutul apropiat, prin purtarea lor provocătoare, lipsită de tact și incorectă sânt postavuri roșii și înaintea românilor: aceasta este politica de a călca pe bătăuri, prin care statul nu devine mai puternic, prin care naționalității români nu se fac mai slabi, prin care însă în cercul românilor patrioți se deșteaptă resenz atât de mare, încât apa este mână de adreptul la moara elementului agitatoric, (*Așa-i! Așa-i! în dreapta.*) și aruncă în brațele agitatorilor și pe românii moderați și patrioți. (*Adevărat! Așa-i! în dreapta.*)

Crede cineva, că partea cu gânduri nepatriotice a membrilor adunării, — căci de ex. sinodul arădan are membri, cari în ale patriotismului nu sânt prea tari, aceasta, durere, o știm foarte bine, — dar crede cineva, că dânsii acolo, în adunare, stante sessione, au să comită Dumnezeu știe ce isprăviri contrare statului? (*Adevărat! Așa-i!*) Presupunerea ar fi atât de copilăroasă, încât n'o putem lua în serios. Prin urmare, domnul comisar al guvernului n'aduce acolo nici un folos; dimpotrivă, prin atitudine nesocotită, provocatoare și vătămătoare pentru episcop și pentru autoritatea corporației, face rău serviciu tocmai intereselor statului ungar și dă arma drept în mâna elementului agitatoric. (*Adevărat! Așa-i! în dreapta.*)

Acestea am dorit să le spun. Cred că ar fi în puțină onoratului guvern, să trateze chestiunea cu elementul patriotic român, în deosebi cu prelații români, în mod foarte serios, foarte sincer, dar foarte prietenesc, și să o rezolve așa, ca să păstreze autoritatea prelaților români; ear deslegarea aceasta, mână în mână cu prelații români, ar da ca rezultat măsuri cu mult mai reușite, decât a luat guvernul precedent. (*Mișcare în stânga.*)

Pașagiile privitoare la români, în vorbirea ținută în aceeaș ședință, de către prim-ministrul Alexandru Wekerle, sânt, — după notele stenografice amintite, — următoarele:

Ministrul prezident Al. Wekerle: Domnul deputat, contele Ștefan Tisza, în discursul său de astăzi, a vorbit despre chestiunea românilor. (*S'auzim! S'auzim!*) Sânt cu totul de acord, ca legea noastră penală să se revizuească și să se întrească atât cu

raport la chestiunea română, cât și la chestia naționalităților.

Față de cetățenii naționalităților noastre am susținut totdeauna punctul de vedere, să-i considerăm de concetățeni deplin egali ai patriei și să-i împărțăm de aceleași drepturi, chiar și politice; cu un cuvânt noi stăm pe temeiul celui mai larg tratament egal, atât în privință politică, cât și economică. Dar tocmai când în privință politică și economică accentuăm egalitatea până la extrem, putem cere ca naționalitățile noastre nici sub raport economic să nu facă loc pentru națiuni separate. (*Adevărat! Așa-i! Aprobări generale.*)

Din acest punct de vedere este trebuință de control statornic și, în multe privințe, de măsuri preventive. De aceea, pentru orientare, îmi iau voie a vesti onoratei camere, că am să-i înaintez cât mai curând proiectul despre introducerea poliției de stat și despre executarea sa, care se va face, dacă nu pe întreg teritoriul țării deodată, dar treptat, cu deosebire în astfel de locuri, unde se arată necesitatea ei din considerațiuni de siguranță. (*Vii aprobări generale.*)

Intru cât privește chestiunea creșterii de învățători, care a fost amintită în legătură cu aceasta din partea domnului deputat conte Ștefan Tisza, regret că în acest punct poate nu consimt întru toate cu dânsul, și voi putea servi numai cu oarecare lămurire asupra procedurii noastre de până acum.

Sânt de acord, ca noi înșine să luăm în mână creșterea învățătorilor și preoților. (*Adevărat! Așa-i! în stânga și în stânga extremă.*) În acest înțeles s'au făcut pregătirile și se continuă. Diferență între noi există poate mai ales în aceea, că eu cer statificarea școalelor, pe unele locuri, în grad poate mai mare, decât onoratul domn deputat, (*Vii aprobări în stânga și în stânga extremă.*) De oarece, în urma tristelor experiențe dobândite, avem nu numai dreptul, ci și datoria neapărată, să asigurăm prin toate măsurile posibile educația poporului ireproșabilă din punct de vedere al statului. (*Aprobări generale.*)

Este foarte firesc, că aceasta n'are să ne ducă la apăsarea naționalităților, căci acolo unde se statifică școalele, — cum sânt informat, deși nu se ține strâns de resortul meu, — se dă siguranța, că în șase ore pe săptămână (!) se va propune și limba română; urmarea naturală este, că vor fi aplicați de învățători numai astfel de indivizi, cari știu perfect românește. (*Aprobări.*) S'a promis și aceea, că învățătorii confesionali vor fi admiși ca învățători de stat, de sine înțeles sub presupunerea că aceia, pe cari îi primim vor fi oameni de încredere deplină, ca nu cumva ei să desfășoare o activitate în contra scopurilor, a căror atingere ni-am propus-o prin hotărârile aduse. (*Aprobări.*)

S'a luat o dispoziție neobișnuită, și adevărat: domnul fost ministru de culte a trimis comisari la sinoade. Afacerea aceasta s'a mai discutat odată în cameră și atunci am declarat, că guvernul are fără îndoială dreptul să trimită comisari, și că aceasta este o urmare a dreptului său de control. Adevărat, că dreptul de control asupra confesiunilor s'a exercitat de regulă prin delegarea de comisari regali; aceasta însă nu însemnează, că dreptul numai așa se poate exercita; căci urmează din firea lucrului, că guvernului îi aparține controlul permanent, care nu numai pe calea comisariilor regali, — ba pe calea aceasta nici nu se poate exercita. În mod excepțional, și în cazurile acestea, am dorit să ne validăm astfel dreptul de control. (*Aprobări în stânga.*)

În privirea cedării școalelor au decurs pertratări prealabile, ba s'au

stabilit și învoeli (?), dar când a venit rândul la executarea acestor învoeli a trebuit să vedem, că în cercurile autorităților bisericești competente s'au dat la lumină astfel de năzuințe, care voiau să treacă lucrul în cercul de drept al consistorului general (?). Ca aceasta să nu se întâmple, domnul fost ministru de culte a crezut de necesar, să controleze procederea sinoadelor în acest caz și din punctul acesta de vedere. (*Aprobări în stânga.*)

Ernest Lélay: Să trăească Apponyi!

Ministrul prezident Al. Wekerle: Cred că după lămuririle date, poate și domnul deputat va încuviința procederea noastră, care urmează marele principiu, ca pe lângă apărarea tuturor intereselor statului, să tratăm chestiunea naționalităților astfel, ca în afaceri bisericești să procedăm în unire; ear în alte chestiuni politice, lucrurile să primească o direcțiune, prin care elementele mai bune să nu fie înlăturate, ci mai ales adunate la un loc. (*Aprobări.*) Scopul nostru este, ca aceste elemente, când le dăm toate drepturile și le asigurăm tratamentul la fel, să le alipim tot mai strâns de legăturile statului ungar.

Din Austria. Criza guvernului din Austria s'a deslegat așa, că rămâne la putere și mai departe cabinetul Seidler, ear parlamentul se convoacă pentru ziua de 16 Iulie 1918. Așa hotărăște autograful prea înalt de următorul cuprins:

Iubite cavalier Dr. Seidler! Deși încercarea de a înlătura greutățile care, cum s'a amintit în autograful Meu din 23 Iunie, au făcut ministerul Meu austriac să-și dea demisiunea, n'a adus încă rezultatul dorit, totuși nu mă simt îndemnat să primesc demisiunea, și de aceea ministerul rămâne în funcțiune și mai încolo. De altă parte însă, deoarece voința Mea nestrămutată este, să nu permit nici un fel de întrerupere în forma de guvernare parlamentară, pentru reluarea activității sale convoc Reichsratul pe ziua de 16 Iulie a. c. Ekkartsau, 28 Iunie 1918.

Carol, m. p. Seidler, m. p.

ad Nr. 1878/1918.

Circular

cătră onorații membri, preoți și mireni, ai sinodului extraordinar electoral din protopresbiteratul gr.-oriental rom. al Hunedoarei.

Prin ordinul Preavenatului Consistor arhidiecezan din 2 Aprilie a. c. Nr. 1878 Plen. încredințându-mi-se misiunea a convoca și conduce sinodul protopresbiteral înmulțit al tractului Hunedoarei pentru alegerea de protopresbiter, conform dispozițiunii cuprinse în § 15 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, prin aceasta convoc pe onorații membri preoți și mireni ai sinodului protopresbiteral înmulțit din tractul Hunedoarei la sinodul electoral, ce se va ține în parohia centrală Hunedoara Joi, la 12/25 Iulie a. c., la orele 11 înainte de amiază în biserica noastră de acolo.

Serviciul divin, împreună cu chemarea Duhului sfânt, ce va premerge actului alegerii, se va celebra în aceeaș zi în biserica noastră la 9 ore a. m., la care de asemenea sunt invitați a participa toți onorații membri ai sinodului protopresbiteral electoral.

Onorații membri ai comitetului protopresbiteral sunt invitați prin aceasta să se întrunească Mercuri la 11/24 Iulie a. c. la orele 5 p. m. în școala noastră de acolo pentru statorirea listei candidaților la postul de protopresbiter.

Sibiu, 14/27 Iunie 1918.

Nicolae Ivan m. p.,
protopresbiter, comisar consistorial.

Știrile războiului

Intâmplări deosebite, spune comunicatul oficial din 1 l. c., nu s'au petrecut pe frontul dela Piave. La sudost de Asiago s'au dat eșarș lupte violente. În considerare că Coll del Rosso și Monte di Val Bella nu s'ar fi putut ținea decât cu mari jertfe, trupele noastre de acolo au fost retrase la marginea pădurii Stenfle în pozițiile principale avute de mai înainte.

Marele cartier general german anunță:

Din 21 Martie 1918 până astăzi am făcut 191.454 prizonieri; dintre aceștia sânt englezi 94.919, cu 4 generali și cam 3100 ofițeri; francezi sânt 89.099 cu 2 generali și 3100 ofițeri. Cealalți prizonieri sânt portughezi, belgieni și americani. Numărul tunurilor capturate este 2470, ear al mitralierelor 15.024.

Primul transport de trupe americane a sosit în Italia.

Comunicatul oficial din 2 Iulie: Pe întreg frontul italian activitate foarte vie de tunuri, care s'a întezit astăzi deminează între Brenta și Piave, și la cursul de jos al Piavei. Fapte războinice mai mari de infanterie ieri nu s'au întâmplat.

Pe frontul apusean, în mai multe locuri, activitate de artilerie și de recunoaștere.

Din România

Desbateri în cameră. — Răspunsul senatului

Munca de consolidare politică și-a luat începutul prin activitatea camerei române, care în ședința din 27 Iunie a votat în unanimitate răspunsul ce se dă la mesajul tronului.

La sfârșitul desbaterii au vorbit: ministrul de externe Arion și ministrul președinte Marghiloman.

Ministrul Arion a declarat, că poporul cere pedepsirea acelor, cari sânt răspunzători pentru război. A mai accentuat necesitatea reformelor financiare, de oarece datoriile României vor trece peste zece miliarde. În chestiunea reformei agrare, după părerea sa, țărănilor trebuie să li se dea pământ, dar așa ca prin aceasta să nu scadă producțiunea pământului.

Marghiloman a vorbit despre atitudinea sa înainte de pornirea campaniei. A fost contrar al războiului, deși are simpatii pentru Franța. Partidul conservator, zice ministrul președinte, voințe să împartă între țărani pământ. Proprietarii vor fi îndatorați să dea în arandă țărănilor o parte din pământuri. În reforma electorală susține dreptul de vot al pluralității; căci voțul universal, fără nici o restricțiune, îl consideră de periculos.

Iată textul răspunsului dat de senatul român la mesajul tronului:

Sire,

Senatul ales în vremuri grele, dar în deplină libertate a corpului electoral, aduce Maiestății Voastre expresiunea respectului și devotamentului său.

Pătruns de gravitatea împrejurărilor, el va chibzui cu maturitate asupra mijloacelor de vindecare a relelor pricinuite de războiul din care am ieșit.

În acest război țara a dat dovadă de un patriotism și de un spirit demn de admirația tuturor. Rămasă singură să combată în contra unor forțe covârșitoare, fiii săi au dus lupta inegală cu o vitejie, care a pus într-o vie lumină valoarea rasei noastre.

În așa condițiuni însă, rezistența nu era posibilă mai departe, și pacea se impunea ca singurul mijloc de salvare.

Sacrificiile ce ni se cer, prin tratatul ce am încheiat, sânt dureroase, dar țara le va primi cu remanare și încordându-și puterile de muncă, se va sili să revină la o viață normală, sperăm chiar înfloritoare într'un viitor nu prea depărtat.

În mijlocul dezastrului am avut marea mângăere de a vedea Basarabia, copila scumpă ce ni-a fost răpită cu forța, revenind lângă mama sa. Reîntregirea Moldovei lui Ștefan-cel-Mare și redobândirea părții rupte la 1878 din România lui Carol I. a fost pentru noi o ușurare a durerilor prezente și o rază luminoasă de speranță pentru viitor.

Am salutat cu bucurie intrarea în guvernul țării a celor doi reprezentanți ai Basarabiei și vom fi fericiți să vedem cât de curând în parlamentul regatului pe mandatarii acestei iubite provincii.

Trebuie să recunoaștem că puterile centrale — deși abia ieșite din război cu noi — au primit cu bunăvoință reîntregirea noastră. Acest gest este de natură să înlesnească restabilirea vechilor legături dintre noi,

Semnând pacea, ne este îngăduit să întrefinem relațiuni normale cu statele vechi, raporturi pe care nu cerem decât să le întindem și la vecinii noștri dela răsărit.

Sire,

Ne dăm seamă de starea critică a tezaurului și recunoaștem necesitatea de a se recurge la măsurile financiare excepționale, până la dovedirea mijloacelor trebuincioase pentru întocmirea unui buget normal. Sântem încredințați că țara va face în această privință toate sacrificiile ce i se vor cere.

Suferințele ce am îndurat în cursul războiului, au pus și mai mult în evidență defectuoasa noastră organizare de stat. Pătruși de necesitatea unei îndreptări morale, vom acorda tot concursul nostru guvernului pentru îndrumarea reformelor pe această cale.

O preocupare de căpetenie va fi pentru noi și îndeplinirea cât mai grabnică a reformei agrare și a întinderii dreptului de vot; în acest scop va trebui să hotărâm nelăzărziat punctele de revizuit din constituțiune.

Sire,

Cu adâncă emoțiune trimitem o duioasă amintire bravilor fii ai țării, căzuți pe câmpul de bătae, și aducem un viu omagiu de recunoștință vitezei noastre armate, care a ținut sus steagul și onoarea țării, precum și Șefului său suprem, căruia i urăm ani mulți și fericiți.

Să trăiți, Sire! Să trăiască grațioasa noastră Regină! Să trăiască Alteța Sa Regală Principele Moștenitor! Să trăiască întreaga Familie Regală!

Raportor, *Iacob Negruzzi.*

Știrile zilei

Știre personală. Excelența Sa, Înalt Prea Sfințitul arhiepiscop și mitropolit *Vasilie*, a plecat la Budapesta cu trenul de Marți seara.

Cvota de alimente. Ministrul alimentației publice a stabilit cvota de alimente a singuraticelor persoane în modul următor: Lucrătorii cari muncesc la economie, dacă sânt trecuți de 15 ani, bărbați și femei deopotrivă, capătă de persoană 15 kg. pe lună din grâu, săcară și orz. Cei sub 15 ani și alți membri ai familiei capătă numai 12 kg. Pentru alte persoane, — înțelegând aici și producții cari nu îndeplinesc muncă economică sistematică, — capătă pe zi 240 grame de făină. Pentru cazul unei recolte favorabile, muncitorii economici și industriali vor căpăta cvote întregitoare.

Prețuri pe d'asupra. Foaia oficială a publicat ordonanța guvernului, prin care producții pot să-și ofere sau să-și furnizeze prisosul recoltei, până la 10 Octombrie a. c., centralei (societății p. a. a produselor pe timpul războiului), și anume așa că producții vor primi, peste prețul maximal, pentru grâu 15 coroane; pentru secară, ovăș și meiu câte 10 coroane, de 100 kg. Pentru cucuruz special răsplata este de 15 cor., pentru cucuruz comun și mestecat 10 coroane.

Poșta aeriană. Începând cu ziua de Joi, în 4 Iulie 1918, se introduce serviciul poștal aerian între Budapesta și Viena, și prin aceasta se va ușura circulația telegrafică între cele două capitale. Primul aeroplan va sbura dela Budapesta Joi, înainte de amiază: între orele 9 și 10. Din Viena pleacă în zori de zi și sosește la Budapesta în timp de un ceas și jumătate. Poșta aeriană va comunica în curând peste Arad, Cluj, Brașov și Sibiu, peste București până la Odessa. S'au tipărit mărci poștale anume în acest scop.

Reforma administrației comunale. Reuniunea regnicolară a notarilor s'a prezentat în 27 Iunie n. la ministrul președinte Wekerle prin o deputațiune, care a cerut reforma administrației comunale și ușurarea muncii de cancelarie a notarilor, fiind a se libera dela miliție notarii aplicați la front, vice-notarii și alți oficianți ai comunelor.

Ministrul președinte a răspuns, că a luat în plan reforma administrației comunale în înțelesul, că sfera de agende a comunelor se amplifică și notarii vor fi primarii comunelor.

Supușii puterilor centrale păgubiți în România capătă despăgubire. Ministrul de interne a încunostițat prin o circulară oficiile de vice-comite al comitatelor interesate, că guvernamentul militar din România a autorizat oficiul său de despăgu-

bire de acolo să stabilească și restituie pagubele suferite în România de cetățenii puterilor centrale în cursul războiului prin internări, șicane și dețineri. Ceice voințe să li se restituie pagubele, au să le anunțe la: Verwaltungsstab der Militärverwaltung, în Rumânie, Schades-Amt, în București. Pagubele suferite trebuie justificate cu documente.

Puteri didactice austro-ungare pentru Ucraina. Ziarul ucrainean Vidrosenie scrie următoarele: Puterile didactice rusești, care au funcționat până acum, nu pot provedea necesitățile naționale ale populației. Din motivul acesta trebuie chemate puteri didactice din Austro-Ungaria și Germania, spre a desvolta o activitate întinsă în scopul apropierei Ucrainei de cultura apuseană.

Consfătuiri de miniștri în statele scandinave. Se anunță din Kopenhaga, că ministrul președinte și de externe ai Suediei, Norvegiei și Danemaricii au ținut o consfătuire comună în 26 Iunie c. Pentru a treia oară s'a ținut între statele scandinave astfel de consfătuire, care e în strânsă legătură cu evenimentele războiului în cursul celor patru ani de lupte, cu războiul de submarine, și cu greutățile alimentației.

Consiliul regnicolar pentru cultura publică și episcopia gr-or. maghiară. În 29 Iunie a. c., consiliul regnicolar al culturii publice a ținut o ședință de senat. Secretarul Alexandru Szilágyi a arătat activitatea consiliului în curs de zece ani. În intervalul acesta în cursurile aranjate de consiliu au fost instruați în scris și cetit o sută de mii de persoane, între care peste 19 mii sânt militari. Secretarul a accentuat meritele ce și le-a câștigat consiliul în jurul înființării episcopiei greco-catolice maghiare și în sfârșit a menționat, că consiliul a făcut toate pregătirile și în scopul înființării episcopiei greco-orientale maghiare.

Bancă nouă în Sibiu. Banca Agrară din Maros-Vásárhely (Murăș-Oșorhei), care are numeroase filiale în orașele ardeleni și un capital și rezerve de 9 milioane coroane, a întemeiat o filială și în orașul nostru, și anume în Piața Regele Carol (Piața mare) Nr. 21. Banca Agrară se ocupă cu toate solurile de afaceri financiare, între care și întemeierea de societăți comerciale, tovărășii economice și întreprinderi industriale. Orelle de birou sânt: dela 8^{1/2} deminează până la 12^{1/2} d. a. și dela 3 până la 5 d. a.

Mersul trenurilor. Sosesc, în gara din Sibiu, dela:

Nocrih	la 6:43 i. d. a.
Ciznădie	7:— "
Vinț	7:41 "
Copșa	3:05 d. a.
Ciznădie	3:44 "
Făgăraș	4:34 "
Turnu roșu	6:04 "
Ocna (dela băi)	8:09 "
Copșa	10:05 noaptea.

Pleacă, spre:

Ciznădie	5:23 i. d. a.
Copșa	6:20 "
Turnu roșu	10:50 "
Făgăraș	10:13 "
Copșa	1:31 d. a.
Ciznădie	1:57 "
Ocna (la băi)	4:02 "
Nocrih	4:06 "
Vinț	6:10 "

La Pălăria «Dumnezeu vede.» Domnul sublocotenent Aron Petruș, în loc de anunțuri cu prilejul logodirei sale cu d-șoara Lucia Albu, fca domnului director gimnazial Ștefan Albu din Brad, a dăruit suma de 10 cor. le pălăria «Dumnezeu vede,» ce înmulțește venitele «Fondului Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor.» Pentru prinos exprimă sincere mulțumiri Vic. Tordășianu, președintele Reuniunii meseriașilor sibieni.

Biletele à 2 fileri în restaurantele și cafenelele sibieni. Primim următoarele: Din vânzarea acestor bilete s'a încasat în prima jumătate a anului 1918 suma de 724 coroane, față de 1102 coroane din același timp al anului trecut. Scăderea sumei se atribuie mai ales lipsei de bani mărunți, în considerare cu personalul de serviciu nu poate totdeauna schimba în bani mărunți bancnotele, cu care se plătește. Din această cauză s'au introdus acum și bilete à 10 fileri, care se recomandă, călduros în atențiunea onoratului public. Controlul biletelor îl exercită magistratul sibian. Contribuțiile se întrebuintează în scopuri filantropice: pentru bucătăria populară, pentru ajutorarea copiilor săraci fără deosebire de confesiune și de naționalitate ș. a. Comitetul reuniunii femeilor săsești se roagă și mai departe de binevoitorul sprijin.

Pachetele poștale. Oficiul de poștă și telegraf din Sibiu înștiințează, că de aici încolo până la alte dispoziții pachetele poștale nu se mai duc la locuința adresatului, ci numai buletinele lor, cu care pachetele se pot lua în primire dela magazinul poștei (intrarea prin strada Bayer). Pentru pachete scoase cu întârziere se plătește taxă de magazin.

Armata separată a Ucrainei. Ziarul Rabocicaia Gazeta anunță din Kiev, că ministrul de război al Ucrainei a pregătit planul definitiv al armatei ucrainene. În temeiul planului se vor înființa opt corpuri de armată. Recruții vor fi chemați la toamnă sub drapel, dar numai aceia, cari n'au servit în armata rusească.

Agoniseala bănească

a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, în timp de 20 ani

(Urmare)

b) «Legatul Virginia Jina pentru ajutorarea copiilor săraci din Valea-Geogelului aplicați la meserii», întemeiat de soția parohului Vasile Jina, de preoteasa Victoria Jina n. Lazar din Subpeatră și de cei opt copilași ai săi, întru eternizarea memoriei iubitei și neuitatei fice respective surorii a lor Virginia, foste elev în clasa I elem., decedată la 12 Decembrie 1914 în Turda. Legatul s'a întemeiat cu cor. 100, plățibile în rate, din cari s'a depus prima de cor. 10; și la

c) «Legatul Presbiterul Ioan Dan pentru ajutorarea copiilor săraci din Șard (comitatul Târnava) aplicați la meserii», întemeiat de văduva preoteasă Ioana Dan n. Mosora și de fiul său, parohul Ioan Dan din Șard, acum preot militar, cu cor. 100, întru eternizarea memoriei binecuvântate a soțului respective a tatălui lor răposat Ioan Dan, fost paroh în Șard.

La data de față așadar Reuniunea numără 23 fonduri și 21 legate.

Averea bănească a Reuniunii dela 1 Ianuarie n. c. încoace a sporit cu cor. 71'69, de cât dispune astăzi fondul «Onor medicilor», apoi cu cor. 120, cât au depus cele 3 legate nouă, cum și cu cor. 1,063'04, cu cât au sporit 22 fonduri și legate, sau în total cu cor. 1,254'83. Sporiul făcut e la următoarele, și anume la:

1. Fondul Dr. P. Șpan . . . cu Cor.	87-10
2. „ Șaguna	118-70
3. „ Popea	88-14
4. „ Vlaicu	55—
5. „ Dr. Barcianu	10-10
6. „ Meșianu	4-25
7. „ N. Cristea	25—
8. „ Neatacabil	50—
9. „ Bechnitz	1-10
10. „ V. și E. Tordășianu cu . . .	147-81
11. „ V. Mangra	106-50
12. Legatul M. Mocanu	4-10
13. „ Dr. I. Borcea	52-20
14. „ S. Dr. Barcianu	150-10
15. „ G. Hamsea	5-10
16. „ Il. Chendi	38-50
17. „ L. Dușe	2-70
18. „ A. Tordășianu	12-30
19. „ Al. Tordășianu	5-10
20. „ N. Stroia	34-60
21. „ Gl. Iovescu	39-60
22. „ Miron N	25-04

Adaus sporiul de avere de Cor. 1.254'73 la suma averii totale din 31

Decembrie 1917 de 46,637'44

averea totală a Reuniunii astăzi e de Cor. 47,892'17

(Va urma) *Victor Tordășianu,*

președinte.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Joi, în 4 Iulie: *Causa Kaiser*, piesă nouă, în 2 acte vesele cu un epilog la judecătoria, de L. Stärk și A. Eysler.

Vineri: *Iubitori de oameni*, (Menschenfreunde); dramă.

Începutul la: 7^{1/2} ore seara.

Teatrul cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Joi și Vineri: *Inimi mute*, dramă, cu Henny Porten.

La fiecare din reprezentații se dau interesante suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seara.

Subscrieți la noul imprimat de război!!!

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă pe 6 ani, cu începere din 1 Ianuarie 1919, în arândă moșia din Geaca, cuprinsă în protocolul funduar al numitei comune sub Nr. prot. 112 A+3-21, 23-32, 34-38, 40-41, 43-50, 52-54, 56-141 și 143-175, mai departe prot. 144 A+1 ord. apoi prot. 204 A+1 ord. Nrii prot. 206 A+1-4, apoi prot. 233 A+ ord. I, mai departe prot. 242 A+1 prot. Nr. 208 A+I. 2, mai încă prot. 270 A+1 ord. mai încă prot. 180 A+ Nr. ord. § I-3 în extenziune de vreo 500 de jugăre pe calea licitațiunii publice, care se va ținea Joi, în 9/22 August 1918 la 9 ore a. m. în cancelaria consistorului arhidiecezan (Strada Măcelarilor Nr. 45, — parter în dreapta, biroul presidial).

Până la acest termen se primesc și oferte închise și sigilate, provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 10% dela prețul strigării, care s'a stabilit cu 6000 cor., deci vadiul are să fie de 600 cor. în numărul ori hârtii de valoare.

În ziua de licitare oferentii, cari vor să liciteze verbal, au asemenea să pună vadiu de 600 cor. la mâna comisariului Nicolae Ivan, asesor consistorial.

Condițiile de licitare și alte informațiuni se pot lua dela referentul asesor Nicolae Ivan, până la ziua de licitare.

Sibiu, în 13/26 Iunie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Oțet excelent

se capătă la (139) 2-3

Peter Binder,
Sibiu, Burgergasse Nr. 35.

Atelierul dentistului

E. Dicker (138) 2-3

în Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 30,
(în fața Catedralei) s'a redeschis.

ESTE CLAR DEPLIN

că o damă cultă nu poate întrebuința, decât pudră Diana și cremă-Diana.

Doză de probă. . . . 3.— K
Doză mare 6.— K

De vânzare pretutindeni!

Casă mică de vânzare

în Sibiu, orașul de jos

stătătoare de 3 odăi și 2 culine (pentru 2 partide), curte spațioasă și grădina frumoasă.

Prețul vânzării moderat.

Doritorii a se adresa la administrația foii noastre în Librăria arhidiecezană. 1-2

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

A zecea tragere la sorți publică

a. Scrisurilor fonciare de 4½% în coroane ale Institutului de credit și de economii „Albina“ a urmat în 27 Iunie 1918 în prezența Domnului substituit de notar public regesc Dr. Ludovic G. Zăgoni, a doi membri din consiliul de administrațiune și a comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de coroane 452,000.— următorii numeri:

à K. 500 Nr.: 3, 6, 9, 10, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 31, 35, 39, 40, 41, 54, 70, 78, 79, 82, 83, 84, 92, 102, 103, 104, 110, 111, 112, 116, 117, 131, 136.

à K. 1000 Nr.: 4, 5, 19, 28, 33, 34, 45, 46, 51, 60, 68, 81, 83, 86, 92, 94, 95, 101, 102, 104, 110, 116, 117, 126, 139, 140, 141, 145, 146, 156, 158, 159, 164, 173, 176, 179, 183, 201, 211, 212, 217, 219, 226, 228, 232, 248, 257, 258, 259, 260, 262, 264, 273, 283, 286, 290, 291, 294, 295, 300.

à K 2000 Nr.: 2, 3, 6, 13, 30, 33, 36, 47, 55, 56, 60, 65, 68, 86, 89, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 109, 114, 115, 121, 132, 133, 134, 139, 140, 154, 155, 162, 163, 164, 173, 176, 185, 187, 197, 203, 208, 213, 223, 236, 238, 244, 252, 255, 281, 282, 287, 291, 300, 316, 324, 327, 328, 329, 336, 344, 350, 353, 356, 357, 372, 375, 378, 379, 381, 382, 384, 385, 387, 388, 390, 401, 403, 411, 412, 415, 417, 418, 421, 422, 424, 427, 429, 437, 439, 441, 447, 448, 457, 463, 464, 469, 475, 477, 480, 484, 486, 489, 492, 494, 495, 504, 506, 511, 515, 521, 523, 526, 529, 538, 544, 545, 547, 548, 549, 550, 552, 553, 556, 559, 568, 570, 586, 588, 593, 602, 617, 625, 632, 634, 636, 639, 641, 642, 644, 646, 653, 661, 662, 671, 680, 683, 684, 695, 696, 700, 704, 728, 733, 738, 740, 754, 755, 759, 760, 762, 764, 767, 773, 779, 780, 784, 791, 792, 793, 795, 800, 804, 815, 817, 959, 970, 979, 1004, 1017, 1025, 1034, 1035, 1060, 1080, 1087, 1093, 1099.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1919 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la Cassa institutului în Sibiu, la Filialele sale în Brașov, Lugos, Mediaș și Murăș-Oșorhei, la K. k. priv. Bank & Wechselstubben-Actien-Gesellschaft „Mercur“ și la K. k. priv. Wiener Bank-Verein în Viena, precum și la Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte ori-când prin escontare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1919 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

5% à fl. 500 Nr. ¹⁹¹⁶ 261, 467, 479 ¹⁹¹³ 679, 683, ¹⁹¹⁶ 774, 835, 839, 863, 867, 870, 1026, 1067, 1118, 1121, 1122.

à fl. 1000 Nr.: ¹⁹¹⁶ 409, 469, 500, 663, 719.

4½% à K 500 Nr.: 5, 44, 47, 48, 61, 68, 123, 124, 125, 126, 129.

à K 1000 Nr.: 18, 27, 32, 40, 62, 122, 210, 220, 233, 241, 242, 261, ¹⁹¹⁶ 265.

à K 2000 Nr.: 157, 158, 159, 165, 166, 167, 169, 171, 228, 267, 272, 348, 433, 522, 665, 709, 734, 772, 774, 776, 824, 951, 952, 953, 954, 956, 957, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 977, 980, 981, 982, 983, 986, 988, 989, 998, 999, 1001, 1033, 1064.

Sibiu, în 27 Iunie 1918.

Direcțiunea.

Publicațiune

Comuna bisericească greco-orientală română din Bongárd—Bungard (comitatul Szeben) dă în licitațiune publică

repararea bisericii

Duminecă în 7 Iulie st. n. 1918 la 2 ore d. a. Planul și preliminarul de reparare se pot vedea la oficiul parohial.

(152) 1-1 Epitropia parohială.

Junci de vânzare

6 junci bălani și doi albi, de 16-18 luni, toți frumoși, se vând din lipsă de nutreț, cu prețuri ieftine. Tot acolo se găsește de vânzare un car de boi în bună stare. Adresa la administrația acestei foi. (144) 1-3

4 cai de povară

sunt de vânzare la domnul Adolf Rummler, Sibiu, Strada Schwimmschul Nr. 10. (146) 1-3

La Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca școlară

îngrijită de V. Stan, profesor.

- Nr. 1. Legende, de S. Fl. Marian.
2. Epuizat.
3. Balade populare, de V. Alecsandri.
4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
6. Prihorul.
7. Impăratul Rogojină.
8. În noaptea sfântă.
9. Țara pomilor.
10. Luptele lui Traian cu Dacii, după A. Vlăhujă.
11. În Nazaret.
12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr 10 fl. plus porto postal recomandat 40 fl.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu:

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fl. porto, recomandat.

A viz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“,

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concertăză cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onoratului public se roagă:

5-50 (133)

Anton Iosef Fark.